

SET-CENTS DIES

Maria Palazon Ros

La remor de les bombetes i el bolígraf en posar-se sobre el paper, el so de les rodes del carret de la neteja en el corredor, les milers de petjades al dia, els murmuris, el fregament dels llençols i el ressò de les portes que s'obrin i es tanquen... Tan sols conserve el sentit de l'oïda, que he entrenat durant aquests set-cents dies, arribant a potenciar-lo fins al punt d'endevinar el més lleu contacte de les culleretes amb la tassa de café en la cafeteria. No sent res més. Les olors, les imatges i el tacte dels objectes van desaparèixer aquell primer dia.

El lleu murmuri del fregament de les fulles dels arbres al carrer em desperta d'un son, com cada dia. Realment, no estic segur d'estar despert ara, igual que la resta de dies, mesos i anys que passe ací clavats, sumit en una foscor eterna al llit opressor d'un hospital. Realment, no sé amb certesa si estic viu, sense sentir cap múscul del meu cos, sense rebre cap imatge dels meus ulls ni cap lleu aroma al meu cervell. No sé tan sols si continue al meu cos o sóc un ànima que ha quedat presa a les arrels del món, sentint només els sorolls que envolten aquest cos inútil on estic soterrat.

Conte els dies a la meua ment, passant ja dels set-cents aquest matí quan el lleu fregament de les fulles dels arbres del carrer m'ha despertat d'un son per a introduir-me en un altre de més fosc i angoixant, la meua deplorable existència. Set-cents dies passen ja des d'aquell fatal accident de tràfic que va acabar amb tot.

Era una nit fosca i sense lluna, marcada amb una pluja incessant. Tanquí fortament la porta del cotxe en entrar dins. Jo tenia aleshores trenta-huit anys. Passaven de les dos de la matinada quan ella em va telefonar, ella, després de tants anys. No vaig

pensar-m'ho ni un instant i vaig anar a recollir-la, sense saber que aquell curt viatge en cotxe la separaria per sempre de mi. I allà estava ella, sota l'aigua i la nit, enmig del carrer, canviada, però ella, esperant per mi. I va entrar en el cotxe sense dir ni una sola paraula.

Tenia vint-i-quatre anys quan la vaig conèixer. Jo treballava aleshores en una humil editorial d'una revista setmanal a penes coneguda. Era un dia plujós d'hivern i vaig arribar uns minuts tard al meu lloc de treball. Mullat fins als peus em vaig seure al meu escriptori. Aleshores la vaig veure, allà, enfront del seu ordinador. Ella. Ella que em mirava amb aquell somriure que em va devorar per sempre, fixant els meus ulls hipnotitzats en aquells cabells negres que es deixaven caure delicats sobre els seus muscles, eixe petit serrell sobre els seus ulls, i aquells ulls... aquells ulls d'un profund color blau que encara ara il·luminen la meua foscor eterna. No sé quants segons vaig romandre així, bocabadat, mentre les fredes gotes que romanien al meu cabell desfilaven indecises pel meu coll, pel meu front, i s'introduïen sota la meua camisa. I jo no podia desfer-me d'aquell dolç embruixament.

Encara ara em qüestione perquè va correspondre'm, però des d'aquell dia començarem a sortir. Recorde les seues telefonades a altes hores de la nit, tan sols perquè volia sentir la meua veu, deia. I recorde les seues bogeries, quan de sobte començava a córrer, i jo li preguntava on anàvem tan de pressa, i ella responia: "vine, vine". I recorriem carrers fins arribar a qualsevol lloc, un racó llunyà on ens besàvem com si fos la primera i última vegada. I jo no volia baixar d'aquell núvol que era ella. Ens besàvem sense tancar els ulls, per a no perdre'ns ni un sol moviment, ni un sol moment, deia ella. I després, se n'anava a casa, sense deixar-me acompanyar-la, i em deia que no creia en l'amor, que eren fantasies pròpies dels contes dels xiquets. I jo me n'anava tranquil, convençut que era una de les seues favades i que ella estava tan

enamorada com jo ho estava d'ella. I somniava amb ella en la nit i recorria el seu cos durant el dia.

Fins que, de sobte, un dia, va esquivar la meua mirada al treball. No va tornar a contestar les meues telefonades. Uns dies després se'n va anar del treball i de la ciutat. Va desaparèixer soterrant tots els records sota un vel de dolor i arrencant el cor d'aquell jove il·lús que va creure una vegada en l'amor. Més tard em vaig assabentar que es va casar en una ciutat propera, amb un jove bibliotecari. Ella, que no creia en l'amor.

Entra un metge a l'habitació. És el mateix de sempre. Reconeixeria la seua veu ronca a quilòmetres. No puc veure'l a la meua llarga nit, però durant aquest temps a l'hospital he après a crear una imatge per a cada veu, diferenciant els metges, les infermeres i fins les netejadores. A la meua ment, és un jove atractiu, d'uns trenta-cinc anys, amb els cabells rossos i la mirada càlida. Sent la seua respiració prop del meu cos, segurament està fent la típica revisió setmanal, sense trobar res de nou en aquest cos mort que és el meu. Sent ara el seu bolígraf inconfusible lliscant-se sobre un paper. Estic en coma, sense cap indicatiu de millora, simplement estancat entre la vida i la mort. Això és el que escriu als seus apunts, sense saber que aquest cervell encara pensa i escolta. Ara se'n va, sense dir res, tancant la porta darrera les seues passes. I la meua ment torna a volar, a repassar cada un dels moments de la meua vida, una vegada darrera una altra, buscant el moment exacte on la vida em va castigar. La brisa acompanya els meus pensaments interminables, bressolant-los mentre divaguen entre mons passats.

Va entrar ràpidament al cotxe per protegir-se de la incessant pluja. Va imitar l'acció d'una pinta passant-se els dits diverses vegades entre els negres cabells amerats una vegada estigué asseguda. Era un dia com aquell primer quan ens vam conèixer, però catorze anys més tard. L'aigua de pluja acariciava suaument el cotxe

parat, fent-nos sentir sota una cascada, allà, tots dos sols, amb la llum groga de la nit filtrant-se a través de la pluja i els cristalls de les finestres per a il·luminar el seu rostre angelical. Aleshores era ella qui estava mullada fins als peus. I la meua mà va acariciar després de tant de temps els seus llisos cabells atzabeges, arreplegant suaument aquelles gotetes indecises que gaudien de relliscar silencioses per la seua pell. Com si el temps no haguera transcorregut. Allà, els dos, com tantes vegades abans, amb aquells ulls blaus i el so del repicament de les gotes que lluitaven per traspasar el sostre del vell Renault. I aleshores vaig comprendre que estava bojament enamorat d'ella, com ho havia estat tota la meua vida. Ens besàrem com dos adolescents ansiosos, sense dir cap paraula. L'aroma dolç de la seua pell va dominar cada un dels meus porus, arrabassant-me l'ànima amb l'únic desig d'ella. Vaig acariciar aquell cos que res va fer que oblidara en els darrers anys. No obstant això, les meues mans es tornaren dèbils enfront d'aquella bellesa que creguí perduda. El meu cor amenaçava amb fugir per la boca amb el pròxim impuls cap a aquell cos que li suposava la vida. Vaig despassar cada botó de la seua camisa amb gran delicadesa i lentitud, sent conscient aleshores de la pluja, els núvols i els estels gelosos de les meues mans. Durant aquests anys inútils a l'hospital, he reviscut aquella imatge més de mil vegades, recordant cada vegada un detall més, sense atrevir-me a deixar de pensar en allò per por a oblidar un segon d'aquell moment.

Aquella nit eterna, sota el sostre del vell Renault, recolzats als seients de darrere, amb els cristalls entelats d'amor i passió, ella em va confessar que havia après a amar, que durant tota la seua vida havia estat buscant excuses per a no permetre's amar, per por que un dia l'abandonaren. No obstant, s'havia adonat de quant estimem la vida les persones, sabent amb certesa que algun dia ens abandonarà. I és així com va decidir buscar-me, abandonant

el marit que no amava i amb el record perfecte d'aquell jove amb la mirada sempre perduda en el blau intens dels seus ulls.

Amb les primeres llums de l'alba vaig decidir portar-la al meu pis, amb el desig sonat de retindre-la per sempre allí, com el tresor que era. Vaig obrir les finestretes i el fred hivernal i humit es va introduir en l'atmosfera passional i càlida del cotxe de l'amor, erçant la nostra pell. Ella simplement va riure amb aquell so i aquella boca que em torna boig . Vaig accelerar. Sé que vaig conduir massa ràpid, però l'emoció que corria per les meues venes era molt més intensa que la meua sensatesa. I en una mil·lèsima de segon tot va ocórrer. No vaig prestar atenció a aquell cotxe que s'acostava a tota velocitat i en contra direcció. I quan em vaig decidir a adonar-me'n ja era massa tard. Un gran estrèpit que es va clavar en el meu cervell com un relamp va acabar amb tot. El sostre del cel va caure damunt de nosaltres. No vaig aconseguir veure el seu rostre de nou. Després d'allò només recorde els repetitius sons de l'hospital. Jo, durant set-cents dies, ancorat a un llit amb els sentits perduts i sense sentir-me al meu cos, amb l'única capacitat d'oír.

Sent uns plors desesperats a l'habitació contigua. Algú acaba de morir. Normalment em compadisc d'aquestes pobres persones, que segurament eren les més bones del món i tenien tantes coses a fer. Però ara només em rosega la ira per dins per no haver estat jo el mort. I és que se'm va escapar novament, just quan pensava que res podria separar-me mai més d'ella. Ella, com l'aigua que s'escorre irremeiablement entre els dits. I ara només desitge cridar, plorar, morir d'una vegada. Aquell so infernal i letal de l'accident es passeja pel meu record com un punyal torturador, jugant amb la meua ignorància de no saber si ella va sobreviure a aquell accident.

El so de la porta que s'obri m'ensordeix per un moment. El desig irracional i fugaç que fóra ella qui entrara per la porta s'esfuma en

escoltar els inconfusibles passos lleugers del doctor de sempre. No obstant això, un so més s'intercala entre els passos i els moviments del metge, uns segons passos. El metge explica llargament la meua situació a aquella persona estranya que escolta silenciosa. El to pessimista del metge es fa evident i, després de més de deu minuts d'argumentar la meua impossible recuperació, comencen les explicacions absurdes que l'hospital necessita les habitacions per a acollir als nous malalts, que tot el món desitjaria poder ajudar-me més, però que no hi ha manera possible, i 'el pobre home no té família'... Tartamudeja. Segurament li continua suposant un gran esforç anunciar les defuncions i les males notícies, després de tants anys en la professió. Se segueix ara un gran silenci. Tal vegada aquesta siga la resposta a les meues múltiples súpliques al cel i a l'infern. Van a desconnectar aquest cos inert que ningú sap que continua pensant i escoltant com el primer dia. Silenci. Escolte la brisa del matí tardorenc, el tràfic en el carrer, la respiració dels meus dos visitants, els seus moviments tènues, i eixa cullereta en la cafeteria llunyana, els passos i les portes... 'Sí'. És tot el que diu la veu gràcil, lleugera i suau d'una dona madura. El doctor marxa deixant-nos a soles. Desitjaria ara mirar l'àngel que m'allibera per fi d'aquest suplici, voldria agrair-li-ho amb un abraç o un simple somriure. Però ni tan sols puc mirar-la.

Als pocs minuts ambdós inquilins firmen milers de documents, després de la qual cosa el meu metge procedeix a alliberar-me de tots aquests artefactes que m'han mantingut en una indesitjable vida durant els últims set-cents dies. En acabar, el doctor se'n va tancant la porta darrera les seues passes. I ella s'acosta, abrigallant el meu cos amb un gest infantil i tendre. Sent com em mira. I la vida s'escapa lentament del meu cos. Comence ara a sentir un dolor punyent dins el meu cos que m'ofega a poc a poc, lentament. Açò és morir. I de sobte, recorde aquella llunyana nit de Nadal amb la família i el nostre terrier Toby assegut al meu

costat. Ara sent el seu olor, el seu tacte, com si res no haguera passat. I els meus pulmons demanen ara l'oxigen que no reben, i els sons comencen a succeir-se lents i compassats, com un ressò, com el ressò de la meua vida. Diuen que en el moment de morir es veu passar tota la vida per davant dels ulls, en un segon. Jo estic morint més de set-cents dies, veient discórrer enfront dels meus ulls cecs cada moment de la meua vida, una vegada rere una altra. Ja no em queda res del que acomiadar-me. I la dona s'apropa. I reconec els seus moviments. Ella. És Ella, qui em va enamorar un dia plujós i ara em murmura amb delicats llavis que sempre m'ha estimat. I ara torne a sentir el meu cor. Escolte els batecs com si no hi haguera un altre so, ràpids i lleugers, omplint els meus últims segons d'una vida que vaig pensar perduda. Desitge abraçar-la. Ara em dóna un lleuger bes en els llavis, posant simplement els seus sobre els meus, que recobren el tacte com si d'un miracle es tractara i em permeten sentir novament aquella sensació fascinant, després de set-cents dies. Ella, que és viva i besant els meus llavis. I em retorna per un segon el sentit de l'olfacte, inundant els meus pulmons amb una última inspiració del seu perfum. Lluite contra el dolor i la mort, esperant que eixos segons duren per sempre. No obstant això, els pensaments comencen ja a esborrar-se i sent que muir lentament, quina sensació tan estranya i especial. Ara ja sé el que cal viure abans de morir: eixa ràpida sacsada elèctrica que et recorre el cos amb un bes recuperat després de catorze anys; eixir d'aquest ruixat que és la vida, posar-ho tot de cap per avall i omplir de llum l'existència, que, encara que d'un tòpic es tracte, és molt curta.

El dolor de la mort em nega. És un dolor que es dispersa, que aconsegueix la proesa de no estar en cap lloc en concret, sinó en tots al mateix temps. No obstant això, estic feliç de saber que és ella qui està allí, amb mi. I amb el miraculós tacte de la seua mà apareix la seua imatge davant dels ulls de la meua memòria, ella, que amb un somriure infinit em diu 'vine, vine'. La seua imatge

perfecta culmina el meu pensament i, en el moment de no tornar a veure-la mai més, la mort cobra el seu sentit tràgic. I ara per primera vegada i realment, sent el significat de la paraula *mai*; i és horrible.

El sentit se m'escapa ja per complet, i tot es transforma en foscor eterna. I de sobte i sense cap explicació, recobre el poder sobre les meues parpelles, i les òbric amb esforç. I veig el seu rostre, com una fotografia enfront de la meua visió borrosa. Ella em mira amb ulls humits i sorpresos i, entenent que la mort se'm porta, em somriu mentre s'acomiada de mi amb llàgrimes que li recorren el rostre. Tot s'escapa mentre jo empre esforços titànics a mantindre oberts els ulls, per a no perdre'm ni un sol moment, com ella deia. Mai no vaig creure tornar a veure-la. L'últim segon de la meua vida s'escapa amb la seua visió, el seu somriure. I sent per un moment que no vull deixar el món, no obstant, el dolor arriba ara violent als meus ulls, arrabassant aquest parèntesi de vida i de bellesa, esborrant-ho tot amb cruels llàgrimes.

PER A LA SENYORETA ANA

Victòria Díez Orts

(Necessite fer una nota prèvia: aquest relat és ficció, pura invenció de la meua imaginació, que va sorgir en llegir un article al diari *El País*, publicat el 31 de març de 2010).

Fa vuit anys, un matí assolellat de diumenge, vaig portar el meu nét Josep al Rastre, mercat de quincalles i coses estrafolàries, velles i mig trencades que ningú no aprecia. Al pàrquing del Mestalla t'hi pots topar amb la gent més estranya i amb els objectes més curiosos. Vet aquí que quan ja quasi plegàvem, vora la una del migdia, al nen li va cridar l'atenció una caixeta de fusta de pi, decorada amb fils de seda. Ja no puc recordar el jove que me la va vendre, ni tan sols el que em va costar, simplement sé que va resultar molt barata per a tot el que després em va aportar.

Aquell dia, en acabar de dinar, quan el Josep dormia, vaig agafar-la i observí que hi havia una inscripció: "Para la señorita Ana. B.T.LL, 1943". Vaig arrugar, si encara es podia més, el suny i vaig rellegir aquelles inicials dedicades a la senyoreta Ana un cop més. Encuriosida, vaig repassar la caixa per tots els racons i al dors vaig descobrir un nou epigrama: "Regalo de Braulio Tena Llorca. Penal San Miguel de los Reyes. Traído por su mujer Doña Amelia Huguet". Això em va sobtar prou més i he de reconèixer que em vaig emocionar força. Sistemàticament i, sense tindre'n plena consciència, la història del tal Braulio, la senyoreta Ana i l'Amèlia em van atreure a un encís de misteri que vaig creure infinit.

Ja se sap que els jubilats tenim molt de temps de lleure, i a les vesprades, mentre passejava el gos, vaig imaginar mil i una vegades què va passar amb aquell home, segurament un pres

republicà. El meu fill també es va interessar per l'anècdota i va buscar el nom del Braulio als llistats d'afusellats. No va treure res en clar i ens vam resignar a enviar unes quantes fotos de la caixeta a diverses pàgines web dedicades a la Memòria Històrica.

La setmana passada telefonaren a casa. El vaig agafar amb parsimònia i se'm degué quedar una ganyota ben singular en escoltar una veueta tímida que deia ser la néta del Braulio, aquell home que ja creia oblidat per sempre. Va veure *Las trece* rosas i se li va acudir de buscar el nom del seu iaio per Internet. Ens hem citat amb el seu tiet a un cafè del carrer Cavallers, demà. Demà esbrinaré quelcom més sobre el pres franquista que vaig descobrir ara fa més de set anys.

He arribat d'hora i estic neguitosa. No sé com m'imagina l'Elisabeth Tena ni tan sols jo sé com imaginar-me-la. Estreny amb força la mà del meu fill, que ha accedit a acompanyar-me. Veig arribar una dona d'uns quaranta ben llargs, potser cinquanta, la segueix un senyor amb un posat ben elegant, d'uns vuitanta. No tenen per què ser ells, però l'esguarde amb sagacitat i els seus ulls cautelosos, femenins i seductors em diuen que no m'equivoque. Somric inquieta i note la sang bombejar amb empenta pel braç que amaga el joier del seu avi, mentre ens saludem. Al principi tot és un poc incòmode, no ens coneixem i fa una mica de mandra remenar les coses del passat, si més no, quan fan mal; però els humans som extraordinaris i els sentiments encara ho són més.

Li done la capseta i s'emociona, li boten espurnetes aquoses als ulls quan comenta que està experimentant alegria i dolor simultàniament, per tenir alguna cosa seua, per no haver arribat a conèixer-lo dignament. El seu oncle trenca el silenci descurat que s'ha quedat surant per l'aire per a desfer la polseguera que ha envoltat la figura del Braulio per a la resta dels interlocutors

que compartim taula i cafès. Ens conta que la senyoreta Ana era una bibliotecària del Ministerio del Interior que havia aconseguit molts passes perquè l'Amelia pogués visitar el seu marit. També va amagar el seu expedient en un intent frustat d'endarrerir la seua execució, que només va tenir efecte durant dos anys.

El van afusellar contra la paret del cementiri de Paterna, al 1945, quan tenia només 32 anys. L'Elisabeth sabia aquesta part de la història. Fa cara de preocupació en escoltar l'home continuar. La seua iaia va ser detinguda, li van rapar els cabells i la van passejar pel poble entre llàgrimes d'humiliació i desesperança. Poc més tard, va protagonitzar una altra processó ben trista; les fosses comunes vora el cementeri estaven a gom i van traslladar diversos cadàvers a una zona muntanyosa propera. Va ser un hivern gèlid i el seguici va haver de seguir el rastre de sang que deixaven els seus familiars a la terra freda i mig coberta d'aiguaneu fins a una nova fosa. Mig d'amagades va aconseguir posar un mocador roig i una bota al seu clatell. La fosa s'exhumà al 1956 i aquells objectes continuaven allí.

L'octogenari no s'atreveix a mirar la seua neboda, que ja fa estona que plora en silenci. Jo també m'he emborronat i eixos ulls desolats i les galtes humides superen la meua humanitat. L'apinye als meus braços i la deixo desfogar-se. De fons sent el final de la història. L'Amelia va caure en depressió i va enviar els seus fills a un internat, li van recomanar que treballara amb xiquets, així que es va dedicar a cuidar nens que no eren seus, sumida en la tristesa i el silenci de l'opressió franquista. La senyoreta Ana va morir poc abans que ell anés a visitar-la, sola i sense gaire recursos econòmics.

L'Elisabeth es renta els últims vestigis de plors i s'empassa un sanglot quan deixi anar la seua mà amb un deix de tendresa.

Ara anirem cap a casa i recordaré amb alegria aquesta vesprada, contenta d'haver contribuït a la Història de la nostra terra, d'haver ajudat aquesta dona crescuda en el bloqueig de la ignorància a recordar allò que volen que oblidem. Demà torna a ser diumenge, aniré amb en Josep a passejar per l'avinguda d'Aragó, qui sap si no tornem a topar amb el joier d'un afusellat o alguna altra peripècia enterrada als plecs del temps.

“SENYORA”

Sandra Pastor Rebenaque

Estava asseguda davant la taula intentant fer que s'esfumés la flama de les dues espelmes d'aquell pastís que la meua iaia m'havia fet amb tant d'orgull. Aquell moment m'obligà a recordar els incomptables aniversaris que vaig celebrar amb la família i els amics de l'escola, quan només havia de bufar una única espelma i tothom es barallava pel palet de xocolata del pastís de crema, quan ens pintàvem la cara amb les ceres Manley i tots teníem nuvi, i jugàvem als pares i mares, corríem com mai no ho havíem fet per tocar la paret i salvar tots els amics a l'amagatall, i sempre portàvem un somriure inconscient a la cara, ignorant els assumptes dels grans i el nostre esdevenir, perquè tan sols ens importava estar amb els amics i arribar a casa cansats.

Ja estic més a prop dels trenta que dels vint i la gent esperarà que em comporte d'acord amb la meua edat; però no, continuaré comportant-me tal i com si en tingués vint. M'alçaré tard els diumenges. Inventaré allò que m'agradaria que passara al dia següent mentre agafe el son. Xuplaré la cullera després de remoure el cafè amb llet i abans de deixar-la a sobre del banc. Deixaré (només un dia a la setmana!) el llit sense fer i m'endinsaré a la nit pel mateix forat de què he eixit. Muntaré festes a casa i jo seré l'única invitada, i ballaré i cantaré tal i com si estigués a una discoteca. Baixaré les voreres amb un botet subtil. Quan a les nits haja de tornar sola a casa, faré una carrera deixant-me l'alè simulant un joc i intentant amagar la meua por. Dinaré els diumenges amb la família. Dormiré un dia sencer. Continuaré al grup de teatre. Tocaré el Caprice 24 de Paganini. Viatjaré i cada any viuré a una ciutat. Riuré amb les

amigues tant que em farà mal la panxa, i les galtes i pensaré que em pixe damunt. Em beuré un got de llet amb Nesquik quan em desvetle i no puga dormir les nits caloroses d'estiu. M'asseuré a jugar a les *cuinetes* amb la meua germana. Escoltaré eixa cançó que tant m'agrada fins esprémer-la i acabar odiant-la. Els dies de fred posaré el radiador a l'habitació i no eixiré fins que les galtes se'm posen vermelles. Evitaré, inútilment, mossegar-me les ungles. Notaré les mans calentes de ma mare quan em tape amb la manta perquè un diumenge a la vesprada m'he quedat adormida al sofà. Faré del joc de nens una realitat: estudiaré medicina i serviré els qui ho necessiten. Miraré les fotografies dels meus avis quan eren joves i me'ls imaginaré de grans. Jugaré a mirar fixament als ulls la gent desconeguda del carrer i inventaré allò que pensen. Deixaré que la meua germana em pinte i em disfresse com si fos una nina per fer-la riure. Aniré a València a dibuixar la catedral des de la part de darrere, que és la més bonica. M'apretaré al màxim els cordons de les sabates perquè no se'm caiguen i els faré el nus sempre a l'inrevés que la resta, amb la mà esquerra. Sucaré el pa a l'oli de l'ensalada. Em continuaran encisant els espinacs. Posaré el sucre al cafè del pare i la mare i el remouré. I continuaré vestint com vulga, perquè m'agrada més el record de quan els nens encara no em deien "senyora".